

Helen Bjørnøy – Kunsten å lede 2004 – artikkel HRmagasinet

Prisvinneren er raus og samtidig klar i forhold til veivalg. På en uredd og frimodig måte har hun markert Bymisjonen som en positiv og modernisert organisasjon med en bred og varm agenda. Det rosende sitatet er hentet fra juryens uttalelse til prisen Kunsten å lede 2004, som Helen Bjørnøy fikk i november i år. Prisen deles ut av HR Norge i samarbeid med Manpower. Helen Bjørnøy er den andre kvinnelige presten som har blitt hedret med prisen, siden den første gang ble utdelt til biskop Rosemarie Köhn i 1999.- Kvinnelige prester av min generasjon har vært nødt til å fighte seg gjennom en del konflikter. Jeg ble tvunget til å være tydelig, og dermed også mer sikker på hva jeg sto for. Det er en nyttig erfaring å ta med seg for en leder, sier Helen Bjørnøy. Som generalsekretær for Kirkens Bymisjon har hun ansvaret for 1.450 ansatte, 1.850 frivillige og et budsjett på 550 millioner kroner.

Årets leder Hun ser ikke ut som en toppleder. Ikke som en typisk prest heller, selv om pretestanden kanskje har forandret seg mer enn topplederne, siden den gang på 70-tallet da Helen Bjørnøy kranglet seg gjennom Menighetsfakultetet.- Du er kvinne og prest, og du leder en organisasjon som står for myke verdier som medmenneskelighet, omsorg, trøst og varme. Føler du at det skaper forventninger til hvordan du skal opptre som leder? - Nei, svarer hun kontant, men så drar hun på det. Jo, kanskje, men mest fordi jeg er kvinne. Men for å være ærlig så tror jeg at mange i organisasjonen oppfatter meg som ganske rå, streng og autoritær.- Juryen sier at du er raus og har strålende kommunikasjonsferdigheter?- Ja, men når det handler om økonomi og budsjetter er jeg ikke myk, og ikke særlig raus heller, tror jeg. Men jeg håper og tror at medarbeiderne mine oppfatter meg som en leder som er åpen og nærværende.

Mobiliserer omsorg Som humanitære organisasjoner flest er Kirkens Bymisjon fullstendig avhengig av at de klarer å mobilisere frivillighet. I følge Helen Bjørnøy har interessen for å jobbe som frivillig i Kirkens Bymisjon økt.- Hva tror du er grunnen til at mange mennesker, med slitsomme jobber, bruker fritiden til å jobbe gratis for dere? - Jeg tror det finnes et ønske i de fleste av oss om å bidra til å skape et bedre samfunn. Alle mennesker ønsker å gjøre noe meningsfylt. I humanitære organisasjoner kommer de nært der behovet er. Dessuten er det mange som erfarer at det er hyggelig å møte andre frivillige og brukerne. Men de frivillige stiller større krav til profesjonalitet fra oss enn tidligere. De har blitt tydeligere på hva de ønsker å bruke tiden sin på. Vi har lagt stor vekt på å tilrettelegge for dette. Når de jobber med det de er motivert for så legger de inn et stort engasjement.- Hva kan vanlige arbeidsplasser lære av det?- At det er viktig å utøve verdibasert ledelse. Hvis organisasjonen står for verdier som medarbeiderne tror på, kan det utløse en sterk kraft. Verdier engasjerer og forplikter, og de holder fokus på det som er organisasjonens oppdrag. Utfordringen er å holde verdiforankringen levende når bedriften står overfor etiske valg og dilemma i det daglige. Derfor må verdiene være et grunnlag for personalpolitikken, profileringen og måten man løser ulike dilemma på. Verdiene må være selve forankringen som bedriften ledes etter, sier Helen Bjørnøy.

Kompetanse og tillit - Hvordan utøver du verdibasert ledelse i praksis?- Jeg delegerer veldig mye. For meg handler verdibasert ledelse om å gjøre medarbeiderne kontinuerlig opptatt av å tilegne seg kompetanse slik at de kan bruke sitt eget skjønn i tråd med bedriftens verdier. Det er bare mulig hvis man delegerer ansvar. Men delegerer man ansvar må man samtidig gi folk den friheten, tilliten og kompetansen som er nødvendig for å gjøre skjønnsmessige vurderinger på egen hånd. Trygghet gjør at ansvaret kan blomstre. Det er for meg verdibasert ledelse. Hvis ikke ender verdidokumentet i skuffen på skrivebordet.

Gjør andre god - Med all den ledererfaringen du har i dag; hvis du fikk gi et råd til en ung leder, og visste at han eller hun skulle følge dette rådet resten av sin yrkeskarriere, hvilket råd hadde du gitt? - Jobb for å gjøre alle dine medarbeidere gode. Det er det viktigste rådet jeg kan gi.- Mange vil mene at det høres ut som en floskel? - Ja, fordi mange sier det fordi det høres bra ut. Men for meg er det viktig. Det å gjøre andre god må være en målsettingen for enhver leder. Jeg starter hver morgen med å tenke gjennom hvem som trenger en oppmuntring, oppfølging eller en takk for godt utført jobb. Når jeg tar toget fra Drammen til jobben i Oslo skjer det en mental prosess som gjør at jeg møter dagens utfordringer, og da tenker jeg ofte på slike ting. - Har du noen gang hatt en aha-opplevelse

som leder?- Det spørsmålet skulle jeg ha fått for lenge siden, ler hun. - Jeg har nemlig to gode egenskaper som leder. Jeg glemmer fort og har godt humør. Så nei, jeg greier ikke å ta frem noen spesiell opplevelse. Men jeg har mange opplevelser når jeg går fra toget om morgenen og opp hit til kontoret i Tollbugata. Da blir jeg ofte stoppet av folk som ønsker å fortelle meg om livet sitt, eller ting som opptar dem. Det å ha en slik mulighet til å snakke med folk er et privilegium. Det er da jeg tenker at dette skal jeg holde på med resten av livet.

Føler seg ensom på TV - Hvor stor betydning har du som toppleder for folks oppfatning av Kirkens Bymisjon?- I dagens medieverden er lederen mye mer avgjørende for organisasjonens image enn tidligere. Men image kan bli en boble hvis det ikke holder faglig kvalitet. Derfor har min synlighet bare betydning et lite stykke på veien. Det er medarbeiderne som skaper organisasjonen hver dag i måten de gjør jobben på. Det er de som møter brukerne. Samtidig er det inspirerende for medarbeiderne at organisasjonen blir synlig i media. Jeg tror det bidrar til å skape identitet og tilhørighet til en organisasjon. Men det er et paradoks. På fjernsyn og i radio kan jeg snakke til tusenvis av mennesker, men samtidig føler jeg at det er den mest ensomme delen av jobben min som leder. Alt det andre jeg gjør er som del av et team. Det er det jeg trives best med.

Topplederens tidsklemme Du er en offentlig person med en krevende lederjobb. Hvordan beskytter du deg? - Jeg tror det er oppskrytt. Jeg vil gjerne avlive myten om at det er et umenneskelig press å være leder. Jeg synes ikke det er slik. Vi har 24 timer å bruke i løpet av et døgn. Jeg fyller mine med jobb og familie.- Men det går på bekostning av andre ting? - Ja, det går ut over det sosiale livet. Men det er et valg jeg har tatt. Heldigvis har jeg venner som er flinkere enn meg til å holde kontakt. Dessuten er jeg relativt flink til å administrere meg selv, og være tilstede i øyeblikket uten å bekymre meg klokken ti for det som skal skje klokken to. Det er ikke tappende for meg å være i stadig relasjon til andre folk. Det gir meg tvert imot mye. Jeg trives veldig godt med å være på jobb. - Har det alltid vært slik? - Ja, jeg er en enkel sjel, sier hun med et smil som understreker at hun ikke forventer å bli trodd. - Det er klart jeg ser et dilemma. Men det handler mer om hvor mye tid jeg skal bruke internt og eksternt for organisasjonen. Som humanitær organisasjon er vi avhengig av å ha et bredt nettverk med politikere, fagmiljø, næringsliv og andre humanitære organisasjoner. Noen ganger føler jeg at jeg burde ha vært mange steder på en gang. Det er vel en slags tidsklemme på toppledernivå. Hvor mye betyr det for deg å lykkes i jobben for å ha det bra i livet? - Det betyr mye for meg. Jeg er vokst opp med en stor dose av gjør din plikt. Det å skulle ta lett på jobben sitter veldig langt inne. Jeg føler at det er viktig å lykkes i jobben, men jeg har også opplevd at jeg ikke har lykkes.- Når da?- For eksempel da jeg satt i bystyret i Drammen for SV. Jeg kan ikke huske at jeg fikk gjennomslag for ett eneste forslag, sier hun og ler høyt. Det er også andre ganger jeg føler at jeg ikke lykkes, men det er av privat karakter. I media fremstår jeg som vellykket fordi det er den siden jeg viser. Mitt offentlige liv handler om jobben min. Privat opplever jeg min egen svakhet, sorg og nederlag som alle andre. Vi er bare mennesker til syvende og sist vi som er toppledere også. Jeg snakker ofte med rusmisbrukere og andre som har det vanskelig, og egentlig er det ganske likt hva vi mennesker er opptatt av uansett hvilken posisjon vi har i samfunnet. Vi bærer på de samme drømmene, og det handler om å bli elsket, forstått og hørt, sier Helen Bjørnøy. Sjefen som har hjertet midt i byen.